

1 | 15

31.3.2015

Helsingin seudun toimialakatsaus

Suhdannekuva	2
Helsingin seudun toimialarakenne	3
Toimialojen vertailu	4
Teollisuus	5
Rakentaminen	6
Kauppa	7
Majoitus- ja ravitsemistoiminta	8
Rahoitustoiminta	9
Palvelut liike-elämälle	10
Informaatio ja viestintä	11
Kuljetus ja varastointi	12
Palvelut kotitalouksille	13
Yritysten suhdannenäkymät Uudellamaalla	14
Vaihtuva teema:	15
Väestönkasvu ja ikärakenteen muutos	

SUHDANNEKUVA

Helsingin seudun tuotanto kasvoi edellisvuodesta viime vuoden loppupuolella. Seudun työllisten määrä pysyi vuoden takaiseen nähden ennallaan. Tämän katsauksen uusimmat tiedot ovat vuoden 2014 viimeiseltä neljännekseltä.

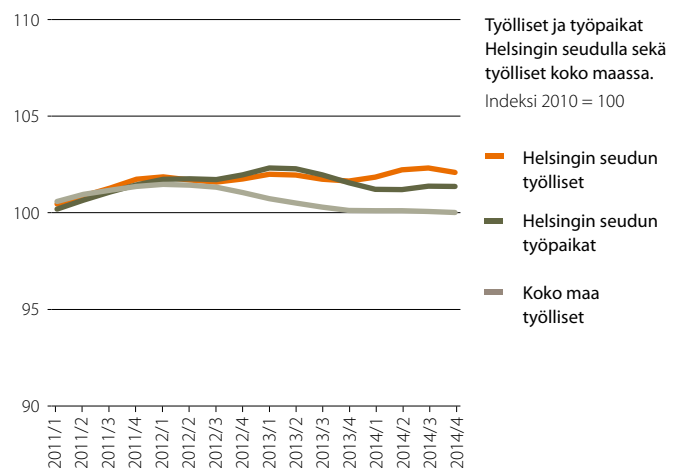
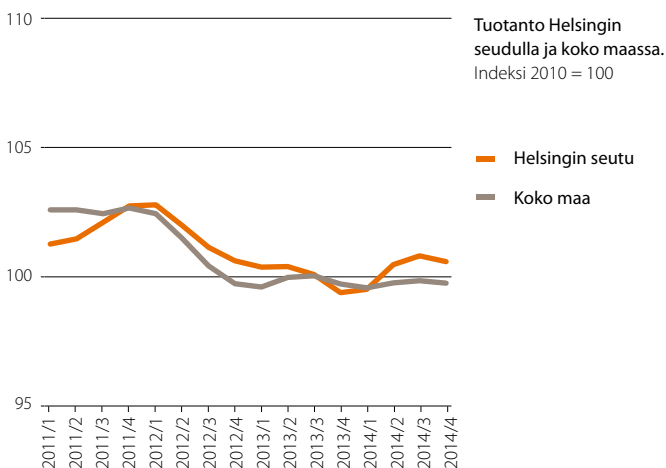
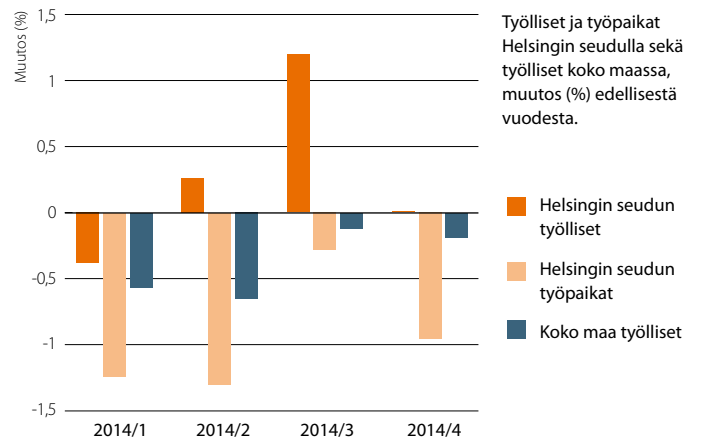
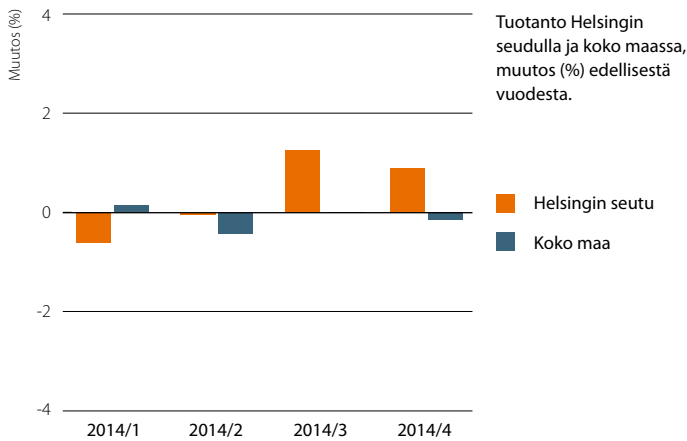
Helsingin seudun tuotannon trendi kääntyi kasvuun viime vuoden toisella neljänneksellä ja kasvu jatkui heinä–syyskuussa. Tuotannon trendin kasvu kuitenkin hiipui vuoden lopussa. Edelliseen vuoteen nähden tuotanto oli Helsingin seudulla arvon mukaan prosentin korkeammalla tasolla. Valtakunnallisesti tuotannon tren-

di pysyi viime vuonna lähes ennallaan. Tuotanto oli viimeksi kuluneen vuoden aikana niin Helsingin seudulla kuin koko maassa suunnilleen viiden vuoden takaisella tasolla.

Suomen talouskehitys jatkui heikkona viime vuoden loppupuolella. Helsingin seudulla kehitys oli heikkoa erityisesti kaupan alalla, kuljetuksessa ja varastoinnissa sekä teollisuudessa. Muista toimialoista erottui informaatio- ja viestintäala, joka kasvoi vahvasti viime vuonna. Myös rakentamisen ja liike-elämänpalveluiden kasvu kompensoi heikommin kehittyvien toimialojen vaikutuksia. Ennätyksellisen nopea väestönkasvu piti yllä asuntokysyntää ja sen myötä rakentamista. Suhdanneodotukset kohenivat

kuluvan vuoden alussa hieman.

Helsingin seudun työllisten ja työpaikkojen trendit pysyivät lähes ennallaan viime vuoden jälkipuolella. Työllisten määrä oli loppuvuonna suunnilleen samalla tasolla myös edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna, mutta työpaikkojen määrä laski vuoden takaisesta vajaan prosentin. Koko maassa työllisten määrän trendi pysyi koko viime vuoden ajan ennallaan ja oli loppuvuonna myös edelliseen vuoteen nähden samalla tasolla. Viimeksi kuluneen vuoden aikana Helsingin seudun työllisten määrä oli 2 % ja työpaikkojen määrä prosentin korkeammalla tasolla kuin vuonna 2010. Koko maassa työllisyys on viiden vuoden takaisella tasolla.

HELSINGIN SEUDUN TOIMIALARAKENNE

Helsingin seutu on maan suurin ja kansainvälisin yritystoiminnan keskittymä. Seudun yritystoiminta on erikoistunut informaatioaloihin, tukkukauppaan ja logistiikkaan sekä liike-elämän ja rahoituksen palveluihin. Helsingin seudulla, jonka maapinta-ala on 1,2 % koko maasta, asuu 26 % Suomen väestöstä, sijaitsee 31 % maan työpaikoista ja tuotetaan 35 % maan bruttokansantuotteesta.

Helsingin seutu

Helsingin seudun väkiluku oli 1 421 600 henkeä viime vuodenvaiheessa. Työvoimatutkimuksen mukaan seudulla oli viimeksi kuluneen vuoden

aikana 712 600 työllistä ja 746 400 työpaikkaa. Alueen bruttokansantuote oli vuonna 2014 noin 68 miljardia euroa.

Toimialarakenne

Helsingin seudun elinkeinorakenne on hyvin palveluvaltainen. Seudun työpaikoista 16 % on jalostuksessa, 59 % kaupan ja muiden markkinapalveluiden toimialoilla sekä 25 % julkisissa palveluissa. Erityisesti kaupan ja muiden markkinapalvelualojen osuudet ovat Helsingin seudulla huomattavasti suurempia kuin koko maassa. Julkisten palveluiden työpaikkaosuus on seudulla jonkin verran pienempi ja jalostuksen osuus huomattavasti pienempi kuin koko maassa. Alkutuotannon merkitys Helsingin seudun toimialarakenteessa on marginaalinen.

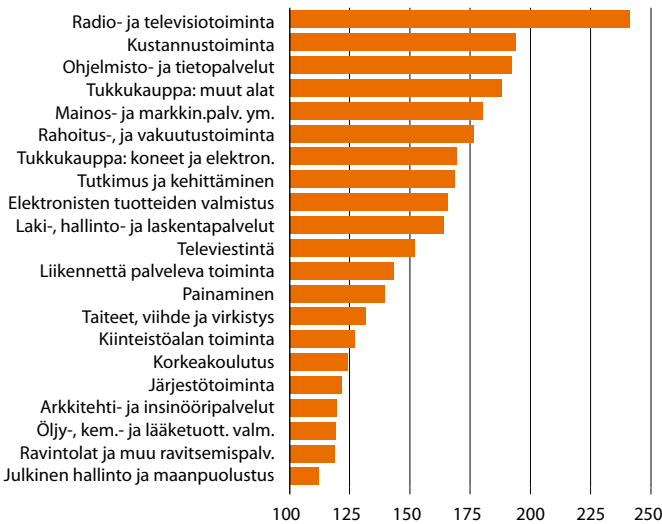
Erikoistumisalat

Helsingin seudun elinkeinotoiminnan erikoistumista voidaan tarkastella suhteuttamalla seudun kunkin toimialan työpaikkaosuus koko maan vastaavaan osuuteen. Näiden niin sanottujen sijaintiosamääräindeksien perusteella Helsingin seutu on suuntautunut vahvimmin informaation tuotantoon ja välitykseen, tukkukauppaan ja muuhun logistiikkaan, liike-elämän ja rahoituksen palveluihin, muihin erikoistuneisiin palvelualoihin, korkean teknologian teollisuuteen, tutkimukseen, kehittämiseen ja korkeakoulutukseen sekä toimintoihin, jotka liittyvät seudun rooliin maan hallinto- ja päätöksentekokeskuksena. Helsingin seudun erikoistumisprofiili poikkeaa ratkaisevasti muiden Suomen suurien kaupunkialueiden profiileista.

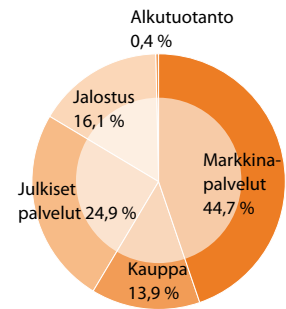
Helsingin seudun vahvimmat erikoistumisalat.

Indeksi, koko maa = 100

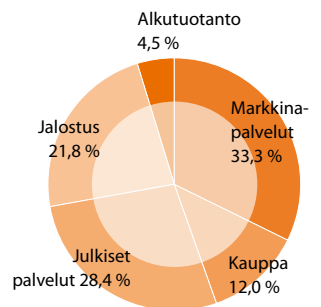
Sijaintiosamäärä (indeksi)

Päätoimialojen osuus (%) Helsingin seudun työpaikoista 2014.

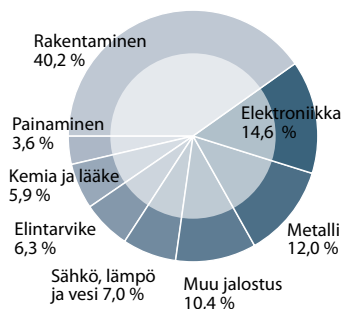

Päätoimialojen osuus (%) koko maan työpaikoista 2014.

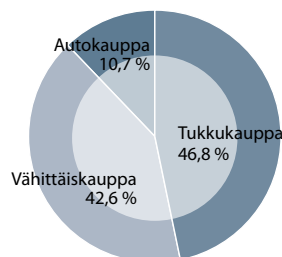

Työpaikkojen toimialajakauma Helsingin seudun päätoimialoilla 2014.

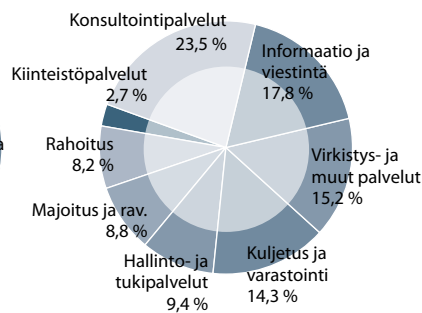
JALOSTUS

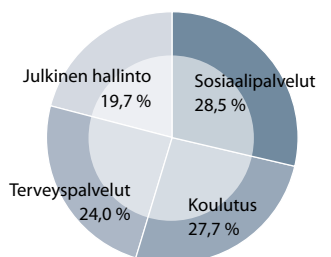
KAUPPA

MARKKINAPALVELUT

JULKINEN HALLINTO JA HYVINVOINTIPALVELUT

TOIMIALOJEN VERTAILU

Informaatio- ja viestintäalan liikevaihdon vahva kasvu jatkui viime vuoden lopussa. Liikevaihto kasvoi myös liike-elämän palveluissa ja rakentamisessa. Henkilöstömäärä laski kaikilla toimialoilla.

Yritysten liikevaihto ja palkkasumma

Talouden aktiivisuuden eroja toimialojen välillä verrataan oheisissa kuvioissa käyttäen indikaattoreina liikevaihtoa ja palkkasummaa (rahoitustoiminnassa ei liikevaihtoa). Muutokset esitetään nimellisinä poistamatta inflaation vaikutusta.

Helsingin seudun yritysten yhteenlaskettu liikevaihto laski viime vuoden viimeisellä neljänneksellä edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna puoli prosenttia. Edellisellä neljänneksellä liikevaihto kasvoi reilun prosentin. Kuluttajahinnat nousivat loka-joulukuussa edellisvuodesta 0,8 % ja rakennuskustannukset 1,2 %. Teollisuuden tuottajahinnat laskivat 0,9 % ja tukkuhinnat 1,4 % vuoden takaisesta. Tuottajahintoja ja tukkuhintoja laskee muun muassa öljyn hinnan halpeneminen.

Liikevaihdon kasvu oli viime vuoden viimeisellä neljänneksellä selvästi voimakkainta informaatio- ja viestintäalalla, jossa kasvua kertyi 15 % edellisvuodesta. Liike-elämän palveluissa ja rakentamisessa liikevaihto kasvoi noin 4 %. Liikevaihto laski edellisvuodesta useimmilla päätoimialoilla. Teollisuuden ja kaupan liikevaihto laski vuoden takaisesta 4 %.

Yritysten yhteenlasketun palkkasumman kasvu vuoden takaisesta jatkui. Edellisvuoteen verrattuna palkkasumma kasvoi viime vuoden viimeisellä neljänneksellä prosentin. Palkkasumma kasvoi vuotta aikaisempaan verrattuna useimmilla päätoimialoilla. Vahvinta kasvu oli liike-elämän palveluissa.

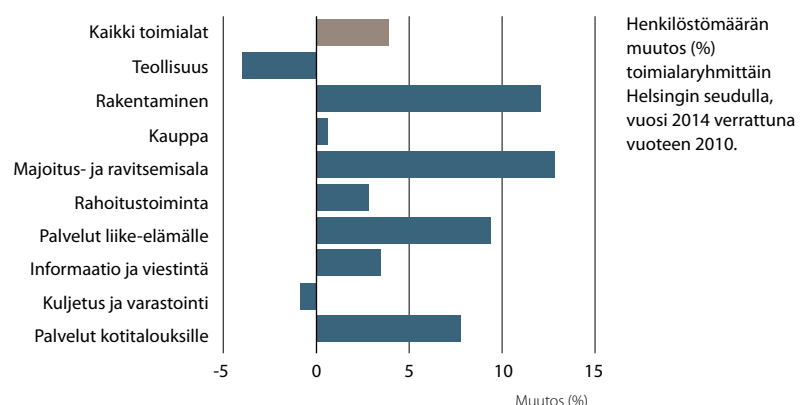
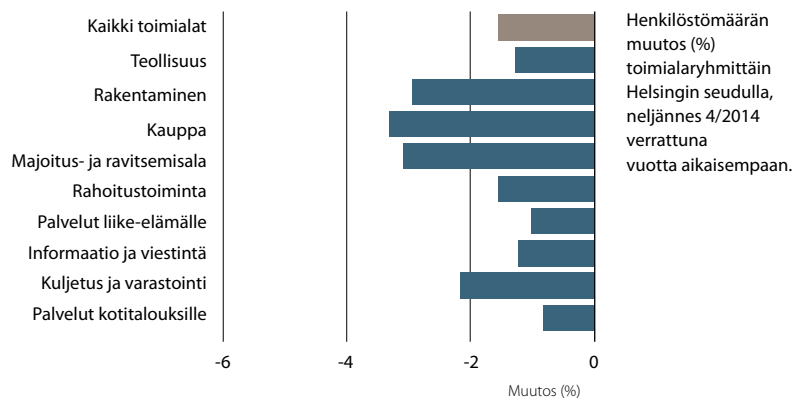
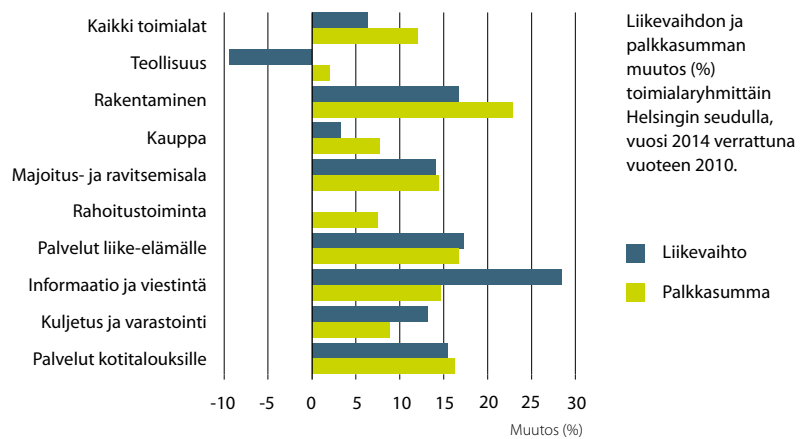
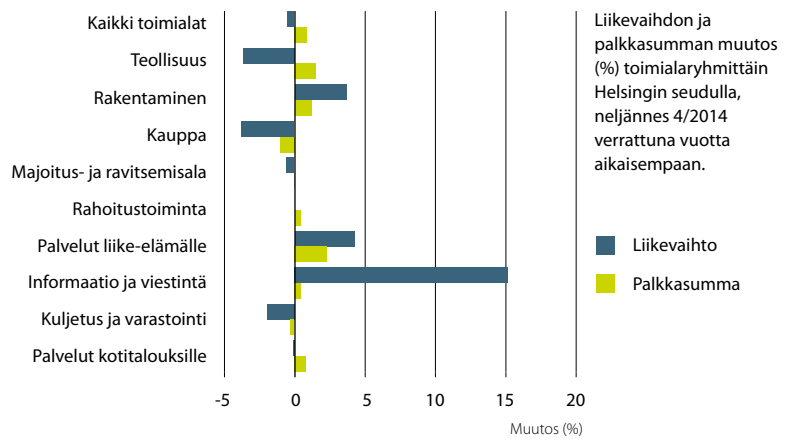
Kaikkien toimialojen liikevaihto oli viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin 6 % korkeammalla tasolla kuin vuonna 2010. Seudun yritysten palkkasumman kasvua on kertynyt 12 % viiden vuoden takaisesta. Kuluttajahinnat ovat nousseet 9 % vuoden 2010 tasosta. Liikevaihto on kasvanut viiden vuoden takaisesta eniten informaatio- ja viestintäalalla. Teollisuuden liikevaihdon kehitys on ollut muiden toimialojen kehitystä selvästi heikompaa.

Henkilöstömäärä päätoimialoilla

Henkilöstömäärä-indikaattori kuvaa Helsingin seudulla toimivissa yrityksissä ja muissa organisaatioissa tehtyjen henkilötyövuosien määrää.

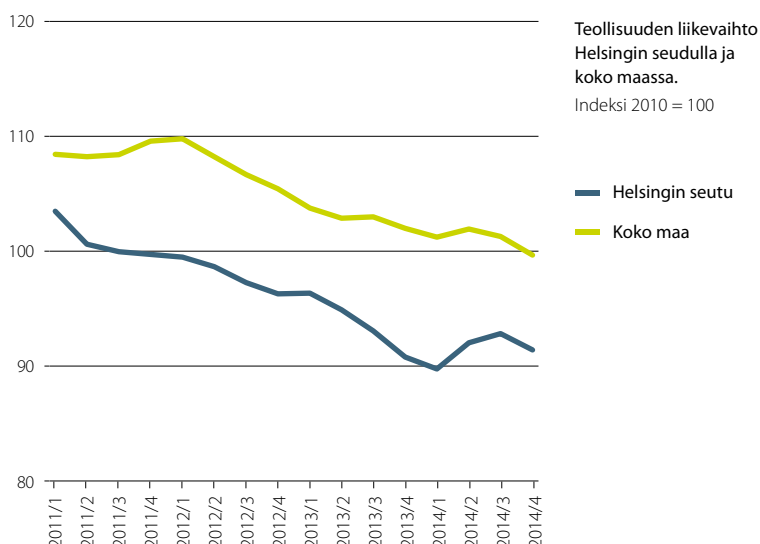
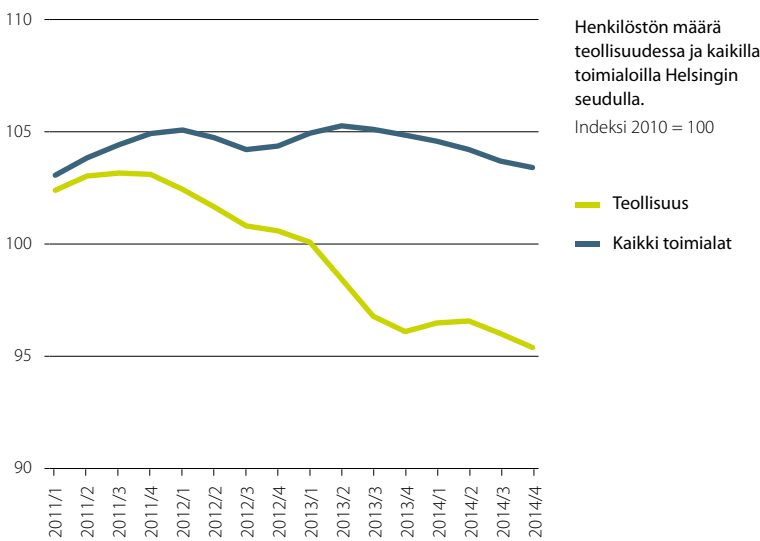
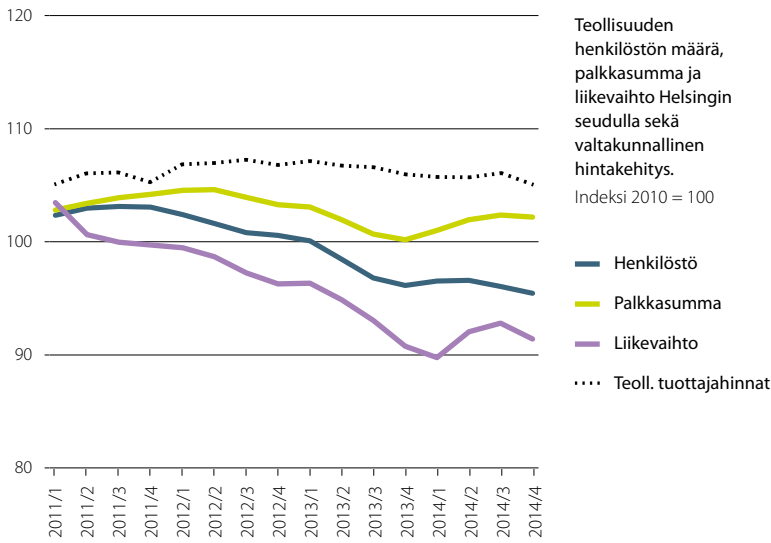
Kaikkien toimialojen yhteenlaskettu henkilöstömäärä oli loka-joulukuussa vajaat 2 % vuoden takaista alemmalla tasolla. Henkilöstömäärä aleni kaikilla päätoimialoilla. Laskua oli eniten kaupassa, majoitus- ja ravitsemisalalla sekä rakentamisessa.

Seudulla toimivien yritysten henkilöstömäärä oli viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin 4 % korkeammalla tasolla kuin vuonna 2010. Kasvua on ollut eniten majoitus- ja ravitsemisalalla sekä rakentamisessa. Teollisuuden henkilöstömäärä on laskenut selvästi viiden vuoden takaisesta.

Teollisuus, sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, vesi- ja jätevesihuolto, jäte- ja ympäristöhuolto, kaivostoiminta

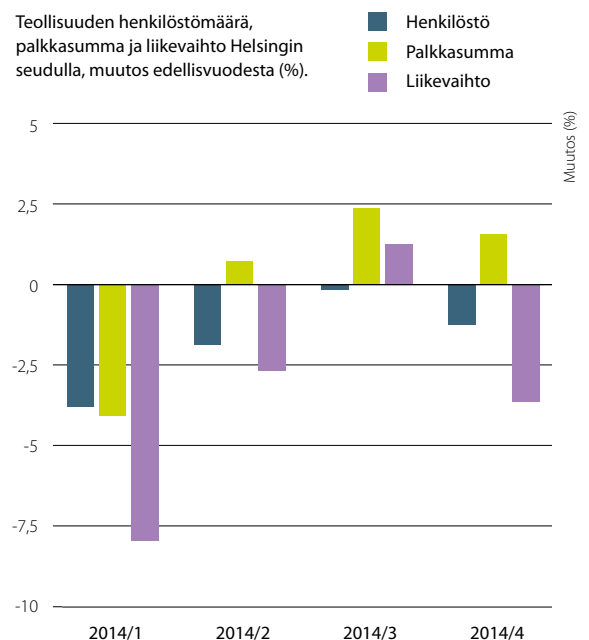

Teollisuusyritysten liikevaihto kääntyi taas laskuun.

Helsingin seudulla toimivien teollisuusyritysten liikevaihdon trendi kääntyi yli kaksi vuotta kestäneen laskun jälkeen kasvuun viime vuoden toisella neljänneksellä. Kasvu jatkui vielä vuoden kolmannella neljänneksellä, mutta alan liikevaihdon trendi kääntyi arvion mukaan taas laskuun vuoden lopussa. Teollisuuden liikevaihdon trendi kääntyi laskuun myös valtakunnallisesti. Alan liikevaihto kasvoi Helsingin seudulla vuoden takaisesta viime vuoden kolmannella neljänneksellä, mutta laski taas vuoden lopussa. Liikevaihto oli arvion mukaan viimeksi kuluneen puolen vuoden aikana keskimäärin reilun prosentin edellisvuotta alemmalla tasolla. Teollisuusyritysten liikevaihtoa on laskenut tuottajahintojen halpeneminen. Teollisuuden tuottajahinnat laskivat edellisvuoteen nähden vajaan prosentin. Seudun teollisuuden liikevaihto oli viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin kymmenyksen alemmalla tasolla kuin vuonna 2010. Samana aikana teollisuuden tuottajahintojen taso on noussut noin 6 %.

Teollisuuden palkkasumman trendin viime vuoden alussa alkanut kasvu tasaantui vuoden loppupuolella. Alan henkilöstömäärän trendi kääntyi loivaan laskuun. Vuoden jälkipuoliskolla alan palkkasumma oli 2 % edellisvuotta korkeammalla tasolla. Henkilöstömäärä laski prosentin vuoden takaisesta. Vuodesta 2010 Helsingin seudun teollisuuden henkilöstömäärä on supistunut 4 %. Palkkasumma on 2 % viiden vuoden takaista korkeammalla tasolla.

Helsingin seudun teollisuusyrityksissä oli työvoimatutkimuksen mukaan viimeksi kuluneen vuoden aikana noin 71 200 työpaikkaa.

RAKENTAMINEN

Talonrakentaminen, maa- ja vesirakentaminen, erikoistunut rakennustoiminta

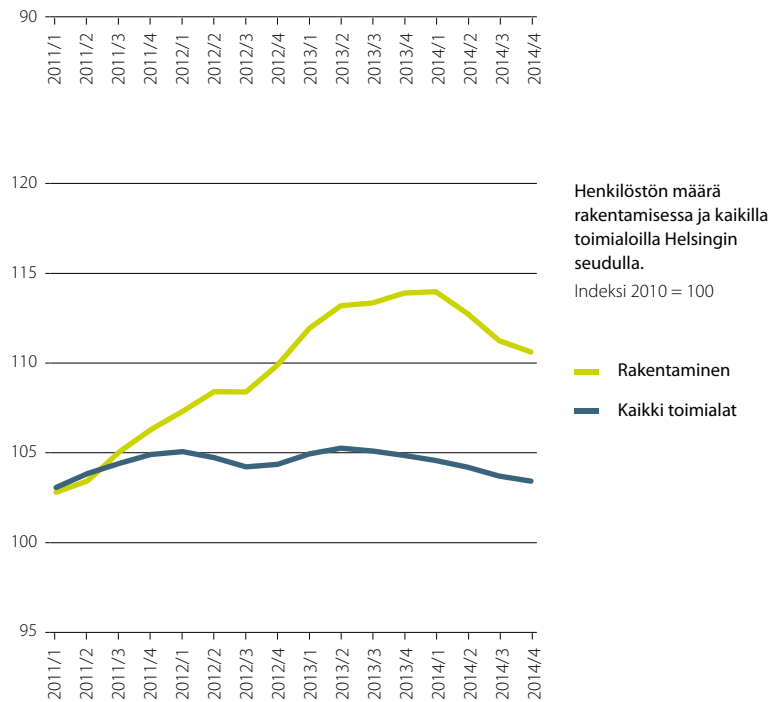
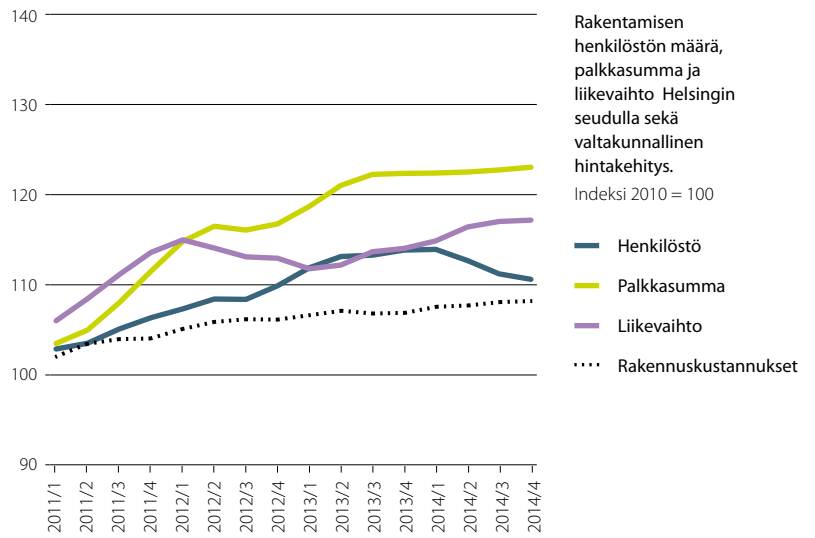
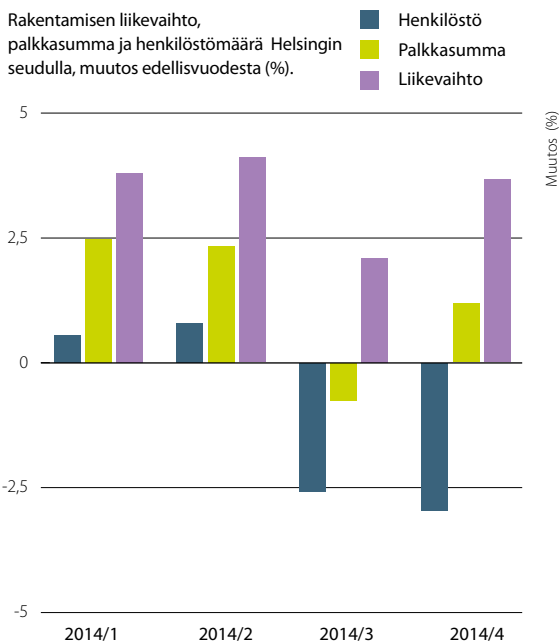
Rakennusalan liikevaihto kasvoi, mutta alan henkilöstömäärä laski vuoden loppupuolella.

Rakennusalan liikevaihdon trendi kasvoi loivasti viime vuoden loppupuolella. Vuoden takaiseen verrattuna alan liikevaihto kasvoi vuoden loppupuolella 3 %. Rakennuskustannukset olivat noin prosentin korkeammalla tasolla kuin vuotta aikaisemmin. Koko maassa rakentamisen liikevaihdon trendi kääntyi vuoden lopussa laskuun. Vuoden 2010 verrattuna alan liikevaihto oli viimeksi kuluneen vuoden aikana Helsingin seudulla 17 % korkeammalla tasolla. Rakennuskustannukset ovat nousseet samana aikana noin 8 %.

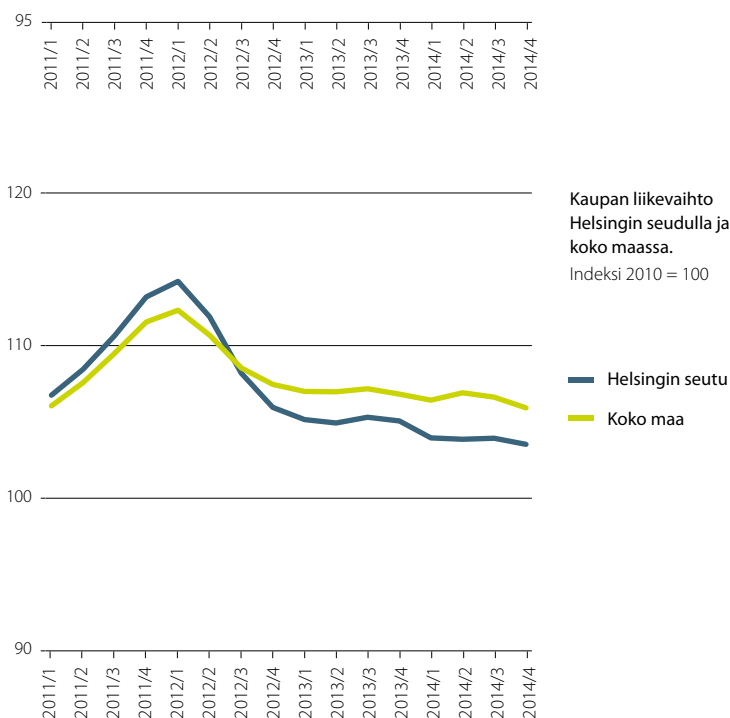
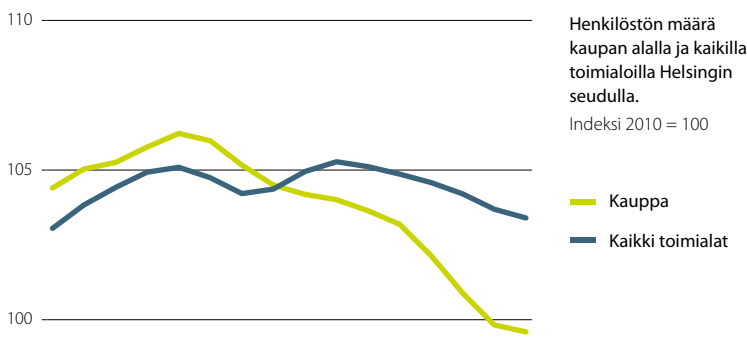
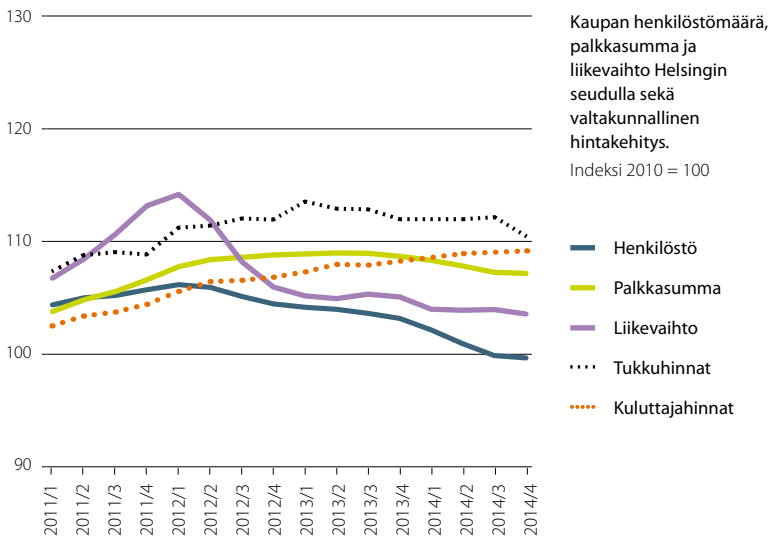
Rakennusyritysten palkkasumman trendi pysyi viime vuoden loppupuolella lähes ennallaan. Myös edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna palkkasumma oli vuoden jälkipuoliskolla keskimäärin samalla tasolla. Rakentamisen henkilöstömäärän trendin viime vuoden toisella neljänneksellä alkanut lasku jatkui vuoden loppupuolella. Vuoden takaiseen nähden rakentamisen henkilöstömäärä aleni vajaat 3 %. Rakennusalan palkkasumma on kasvanut 23 % vuodesta 2010. Henkilöstömäärä on alalla reilun kymmenyksen korkeammalla tasolla kuin viisi vuotta aikaisemmin.

Helsingin seudun rakennusalan yrityksissä oli työvoimatutkimuksen mukaan viimeksi kuluneen vuoden aikana noin 47 900 työpaikkaa.

Rakentamisen liikevaihto, palkkasumma ja henkilöstömäärä Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).

Tukkukauppa, agentuuri-toiminta, vähittäiskauppa, moottoriajoneuvojen kauppa ja korjaus, polttoaineen vähittäismyynti

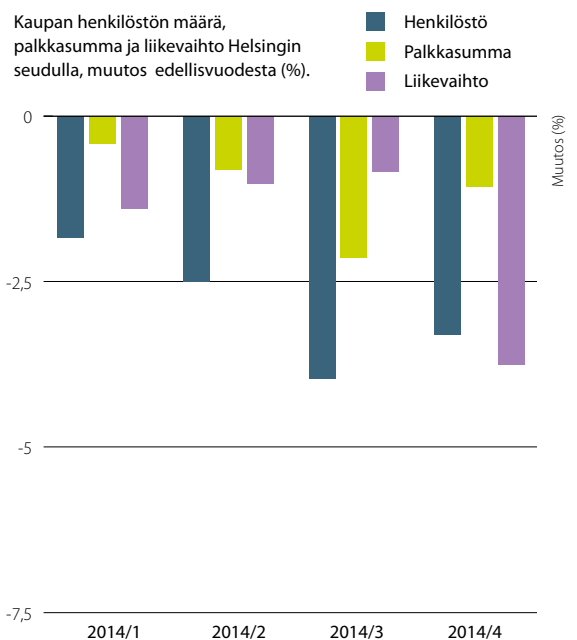

Kaupan alan liiketoiminnan heikko kehitys jatkuu.

Kaupan liikevaihdon trendi pysyi viime vuoden loppupuolella lähes ennallaan, mutta vuoden takaiseen verrattuna alan liikevaihto aleni. Kaupan liikevaihto oli arvion mukaan edellisen vuoden vastaavaan aikaan nähden vuoden loppupuolen aikana keskimäärin reilut 2 % alemmalla tasolla. Koko maassa alan liikevaihdon trendi laski loivasti viime vuoden loppupuolella. Kaupan alan liikevaihtoa on laskenut osaltaan tukkuhintojen halpeneminen. Kuluttajahinnat nousivat prosenttien ja tukkuhinnat laskivat prosenttien edellisvuodesta. Kaupan liikevaihto oli viimeksi kuluneen vuoden aikana Helsingin seudulla keskimäärin 3 % yli vuoden 2010 tason. Tukkuhinnat ovat nousseet samana aikana 12 % ja kuluttajahinnat 9 %.

Kaupan alan palkkasumman trendin loiva lasku taantui vuoden lopussa. Edelliseen vuoteen verrattuna palkkasumma laski noin 2 % vuoden jälkipuoliskolla. Vuoteen 2010 nähden kasvua on kertynyt 8 %. Alan henkilöstömäärän trendin lasku jatkui viime vuoden loppupuolella. Edellisvuoden vastaavaan aikaan verrattuna henkilöstömäärä oli alalla lähes 4 % alemmalla tasolla. Kaupan alan henkilöstömäärä on suunnilleen viiden vuoden takaisella tasolla.

Työvoimatutkimuksen mukaan kaupan toimialalla oli viimeksi kuluneen vuoden aikana noin 102 800 työpaikkaa Helsingin seudulla.

MAJOITUS- JA RAVITSEMISTOIMINTA

Majoitus, ravitsemistoiminta

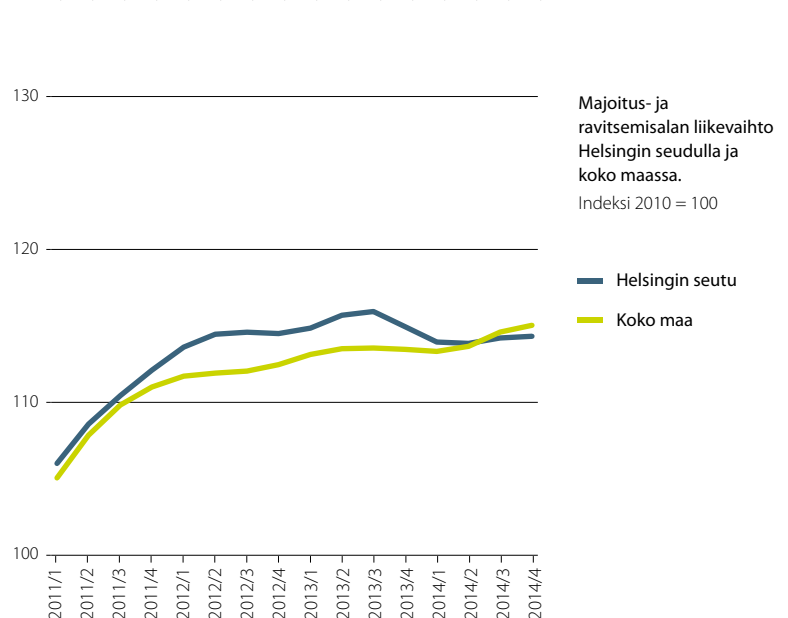
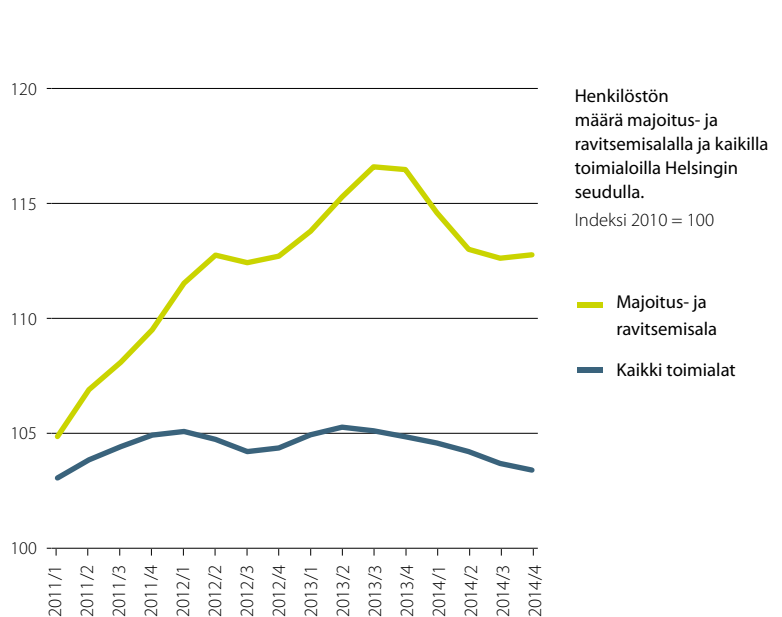
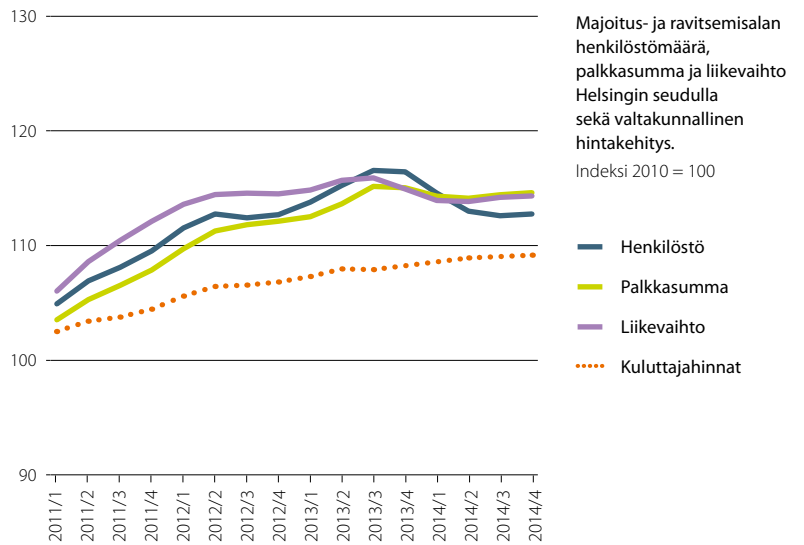
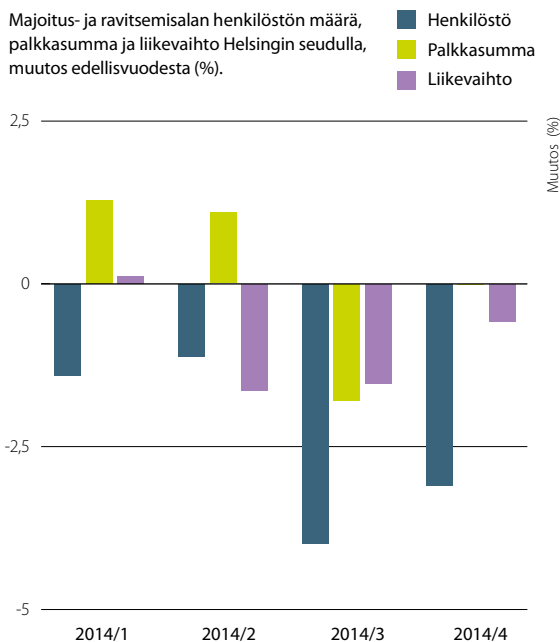
Majoitus- ja ravitsemisalalan liiketoiminta pysyi vuoden loppupuolella ennallaan.

Helsingin seudun majoitus- ja ravitsemisalalan liikevaihdon trendin lasku pysähtyi viime vuoden alkupuolella ja trendi on sen jälkeen pysynyt lähes ennallaan. Arvion mukaan liikevaihto oli alalla vuoden loppupuolella prosentin edellisvuotta alemmalla tasolla. Koko maassa majoitus- ja ravitsemistoiminnan liikevaihdon trendi oli loivassa kasvussa vuoden jälkipuoliskolla. Viiden vuoden takaisesta alan liikevaihto on kasvanut Helsingin seudulla 14 %. Kuluttajahinnat ovat nousseet samana aikana 9 %.

Toimialan palkkasumman trendi pysyi heinä-joulukuussa ennallaan. Vuoden takaiseen verrattuna palkkasumma oli keskimäärin vajaan prosentin alemmalla tasolla. Alan henkilöstömäärän trendin lasku pysähtyi vuoden loppupuolella, mutta vuoden takaiseen nähden lasku kuitenkin jatkui. Vuoden jälkipuoliskolla laskua edellisvuodesta oli vajaan 4 %. Majoitus- ja ravitsemisalalan palkkasumman kasvua on kertynyt 15 % vuodesta 2010. Alan henkilöstömäärä on viiden vuoden takaiseen nähden 13 % korkeammalla tasolla.

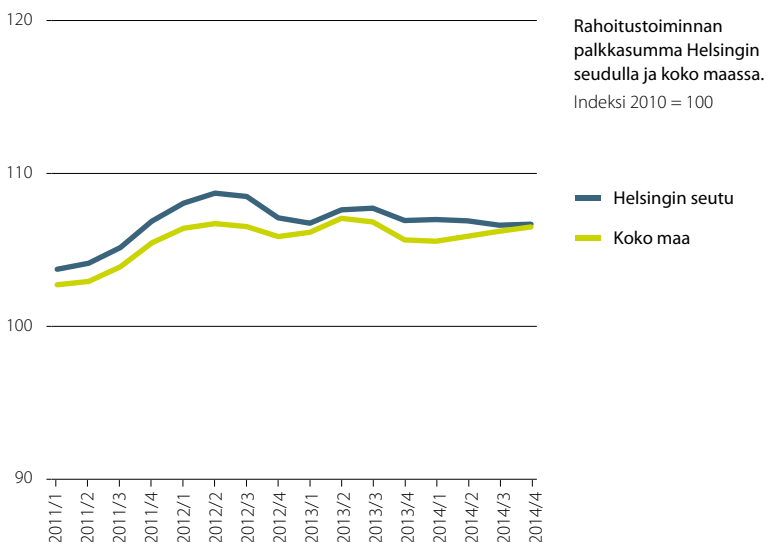
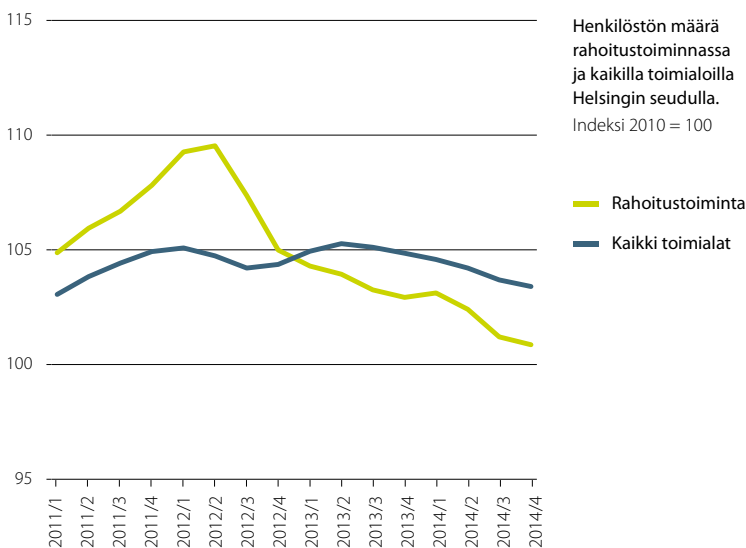
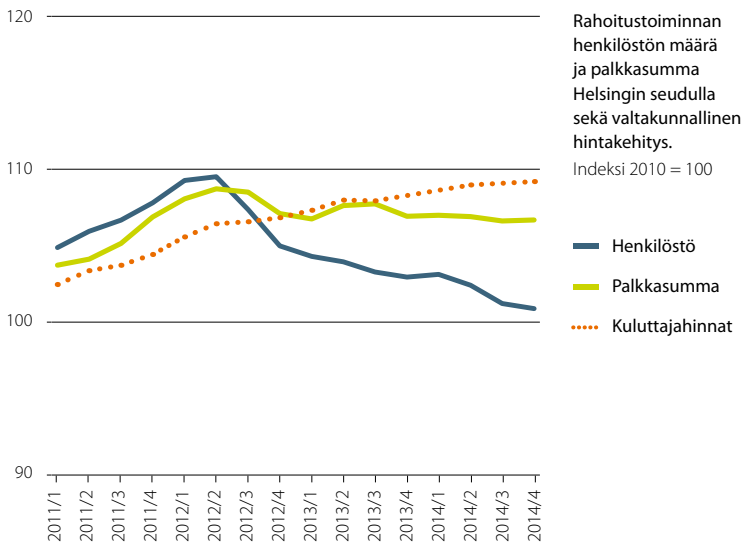
Majoitus- ja ravitsemisalalla oli työvoimatutkimuksen mukaan noin 29 200 työpaikkaa Helsingin seudulla viimeksi kuluneen vuoden aikana.

Majoitus- ja ravitsemisalalan henkilöstön määrä, palkkasumma ja liikevaihto Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).

Rahoituspalvelut, vakuustointiminta, rahoitusta ja vakuuttamista palveleva toiminta

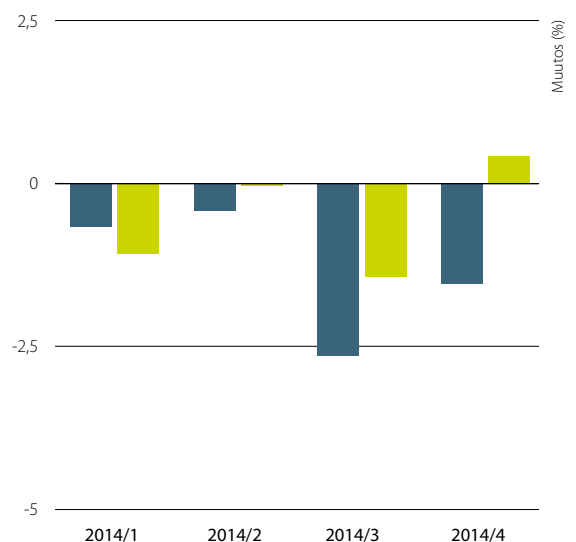
Rahoitustoiminnan palkkasumma pysyi ennallaan, mutta henkilöstömäärän lasku jatkui.

Helsingin seudun rahoitustoiminnan palkkasumma on pysynyt viimeksi kuluneen vuoden aikana lähes ennallaan. Edellisvuoteen nähden alan palkkasumma oli vuoden loppupuolen aikana keskimäärin puoli prosenttia alemmalla tasolla. Valtakunnallisesti rahoitustoiminnan palkkasumman trendi kasvoi loivasti vuoden jälkipuoliskolla. Vuodesta 2010 alan palkkasumman kasvua on kertynyt Helsingin seudulla 8 %. Kuluttajahinnat ovat nousseet viiden vuoden takaisesta 9 %.

Alan henkilöstömäärän heikko kehitys jatkui myös viime vuoden loppupuolella. Edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna henkilöstömäärä oli vuoden jälkipuoliskolla 2 % alemmalla tasolla. Viiden vuoden takaiseen nähden alan henkilöstömäärä on kasvanut 3 %.

Rahoitustoiminnassa oli työvoimatutkimuksen mukaan viimeksi kuluneen vuoden aikana noin 27 200 työpäikää Helsingin seudulla.

Rahoitustoiminnan henkilöstön määrä ja palkkasumma Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).

PALVELUT LIIKE-ELÄMÄLLE

Kiinteistöpalvelut, ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta, hallinto- ja tukipalvelutoiminta

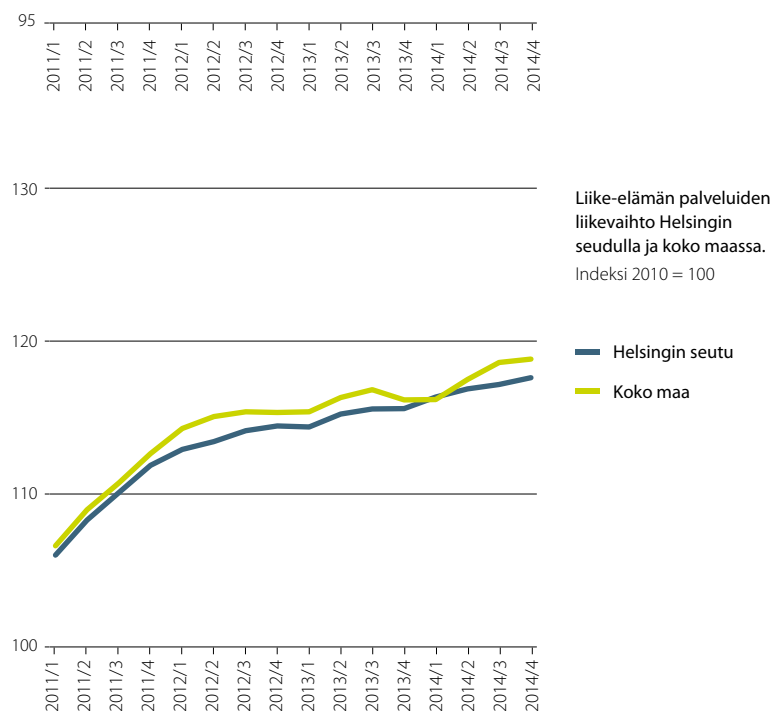
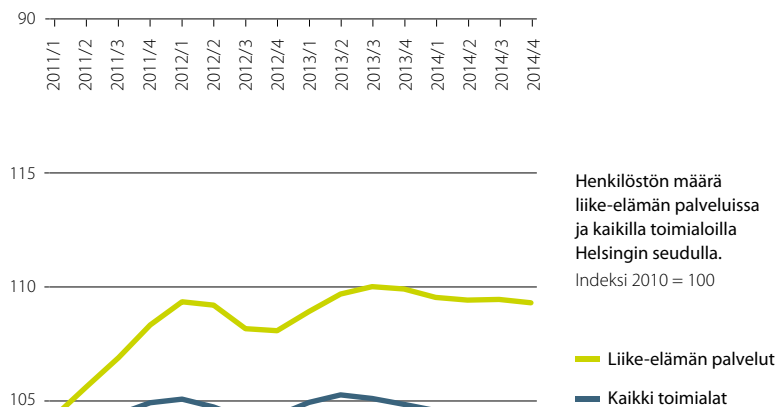
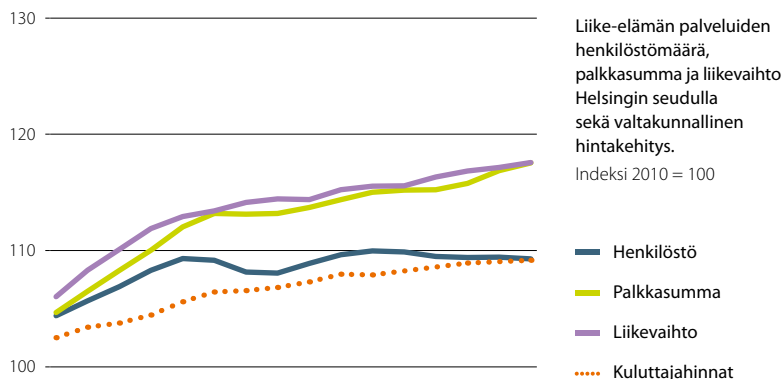
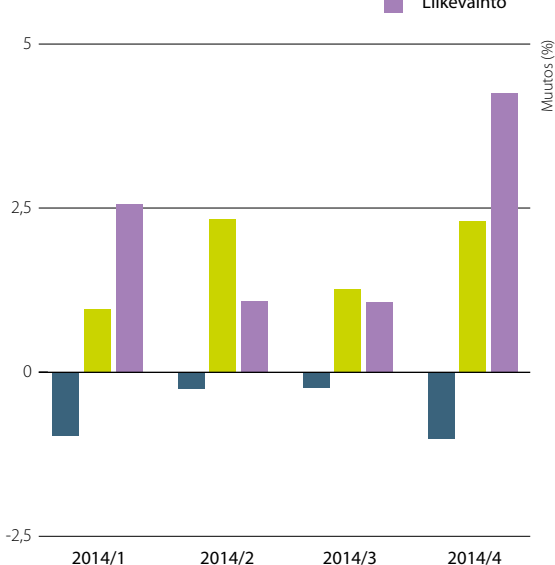
Helsingin seudun liike-elämän palveluiden liikevaihdon ja palkkasumman kasvu jatkui, mutta henkilöstömäärän taso pysyi ennallaan.

Liike-elämän palveluiden liikevaihdon trendin loiva kasvu jatkui viime vuoden loppupuolella. Alan liikevaihdon trendi nousi vuoden loppupuolella myös valtakunnallisesti. Edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna liike-elämän palveluiden liikevaihto oli Helsingin seudulla viimeksi kuluneen puolen vuoden aikana noin 3 % korkeammalla tasolla. Viiden vuoden takaisesta liikevaihdon kasvua on kertynyt 17 %. Kuluttajahinnat ovat nousseet samana aikana 9 %.

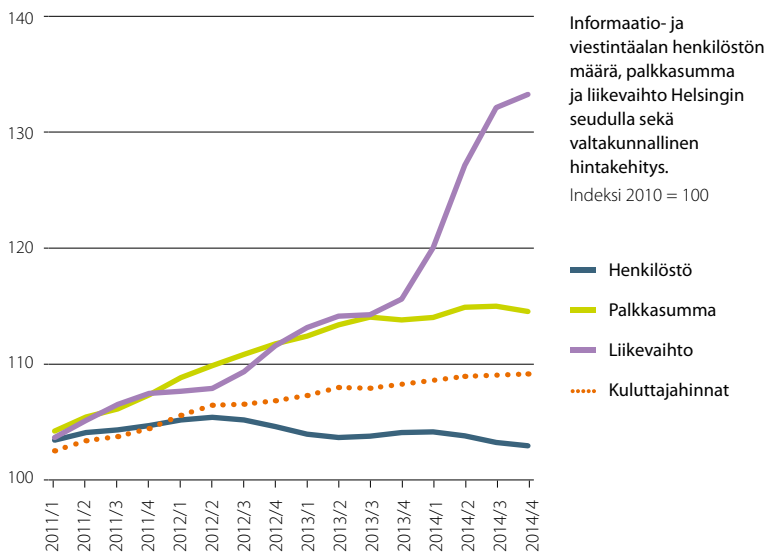
Myös toimialan palkkasumman trendin kasvu jatkui viime vuoden heinä-joulukuussa. Vuoden loppupuolella palkkasumma oli alalla 2 % edellisvuotta korkeammalla tasolla. Alan henkilöstömäärän trendi pysyi vuoden jälkipuoliskolla ennallaan. Vuotta aikaisempaan verrattuna henkilöstömäärä laski vajaan prosentin. Vuodesta 2010 alan henkilöstömäärä on kasvanut kymmenyksen ja palkkasumma 17 %.

Työvoimatutkimuksen mukaan liike-elämälle palveluja tuottavissa yrityksissä oli viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin noin 117 800 työpaikkaa Helsingin seudulla.

Liike-elämän palveluiden henkilöstön määrä, palkkasumma ja liikevaihto Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).

Kustannustoiminta, elokuva- ja televisio-ohjelmatuotanto, äänitteiden ja musiikin kustantaminen, radio- ja televisiotoiminta, televiestintä, ohjelmistot ja konsultointi, tietopalvelutoiminta

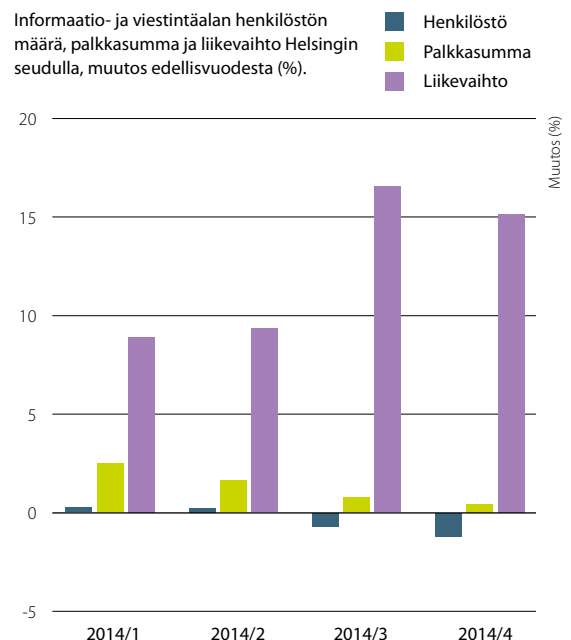
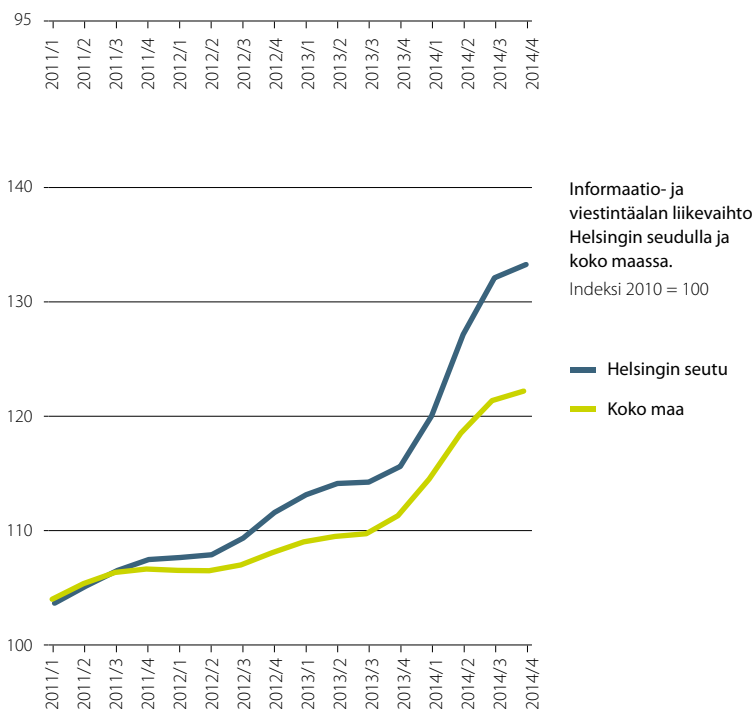
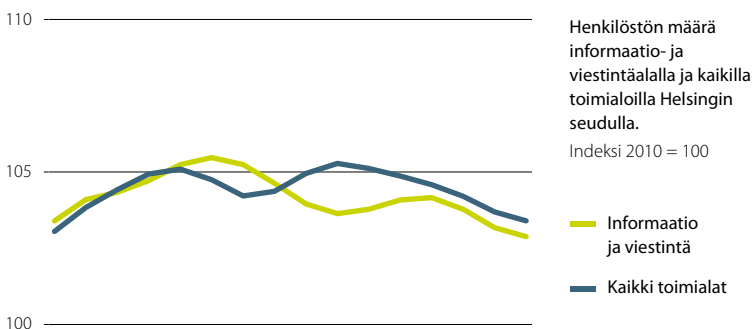

Informaatio- ja viestintäalan liikevaihdon vahva kasvu jatkui.

Helsingin seudun informaatio- ja viestintäalan kasvu jatkui vahvana vuoden loppupuolella. Alan liikevaihdon kasvu jatkui myös valtakunnallisesti. Arvion mukaan informaatio- ja viestintäalan liikevaihto oli vuoden jälkipuoliskolla Helsingin seudulla 16 % korkeammalla tasolla kuin edellisen vuoden vastaavaan aikaan. Kuluvaan vuoden kahden viimeisen neljänneksen kasvu oli seudun toimialoista selvästi vahvinta. Viiden vuoden takaiseen verrattuna toimialan liikevaihto oli viimeksi kuluneen vuoden aikana 28 % korkeammalla tasolla. Kuluttajahinnat ovat nousseet samana aikana 9 %.

Informaatio- ja viestintäalan palkkasumman trendi pysyi vuoden loppupuolen aikana ennallaan. Edellisvuoden vastaavaan aikaan nähden palkkasumma oli vuoden loppupuolella vajaan prosentin korkeammalla tasolla. Viiden vuoden takaisesta kasvua on kertynyt 15 %. Alan henkilöstömäärän trendi laski hieman viimeksi kuluneen puolen vuoden aikana. Vuoden takaiseen nähden henkilöstömäärä laski vuoden jälkipuoliskolla vajaan prosentin. Vuoteen 2010 verrattuna henkilöstömäärä on kasvanut 4 %.

Informaatio- ja viestintäalan yrityksissä oli työvoimatutkimuksen mukaan viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin noin 58 900 työpaikkaa Helsingin seudulla.

KULJETUS JA VARASTOINTI

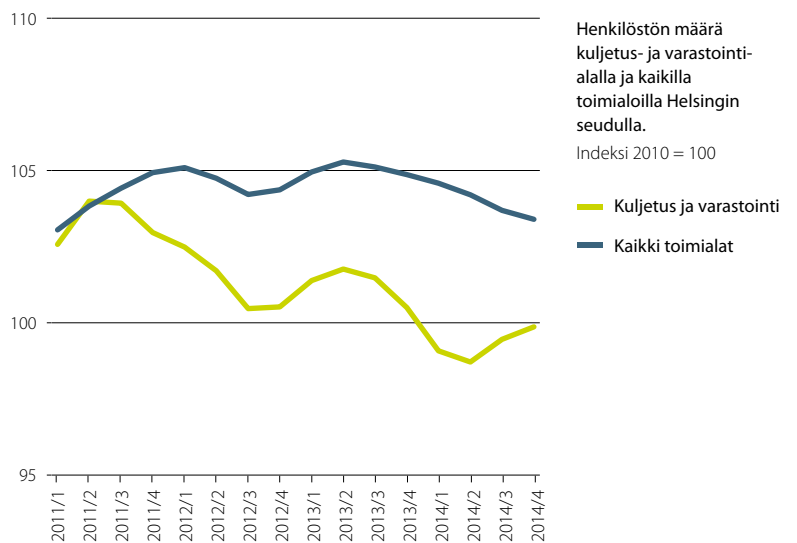
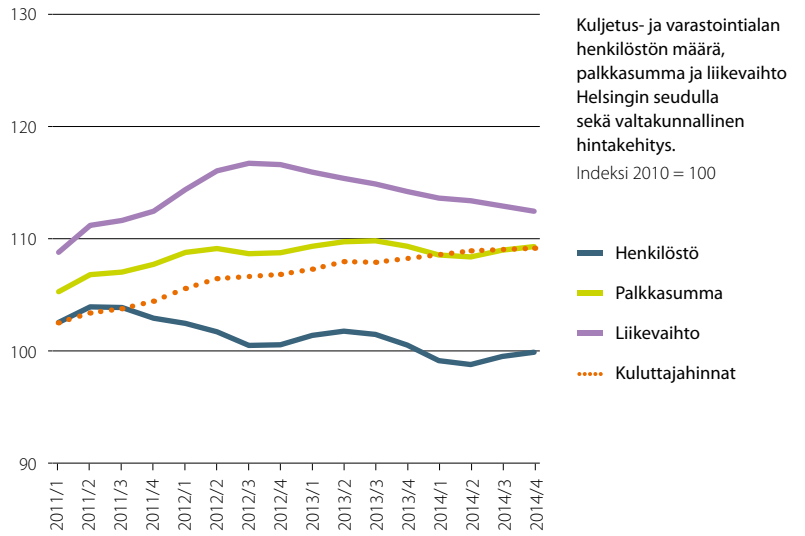
Maaliikenne, vesiliikenne, ilmaliikenne, varastointi ja liikennettä palveleva toiminta, posti- ja kuriiritoiminta

Kuljetus- ja varastointialan liikevaihdon lasku jatkui.

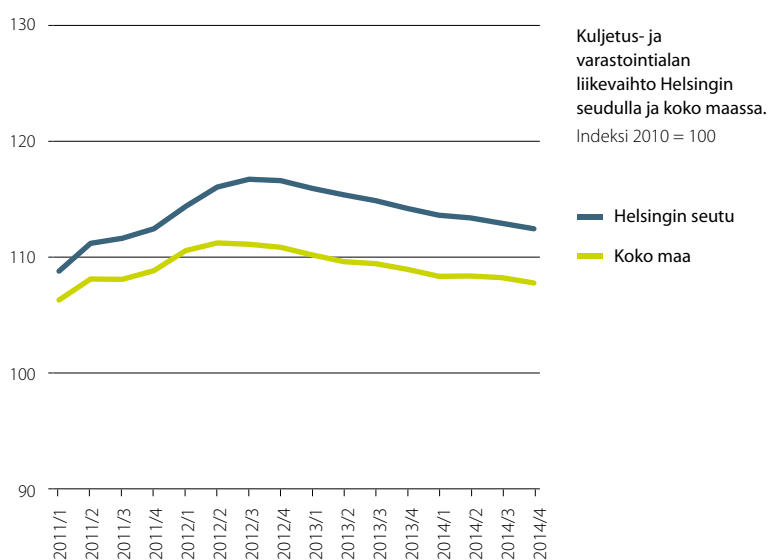
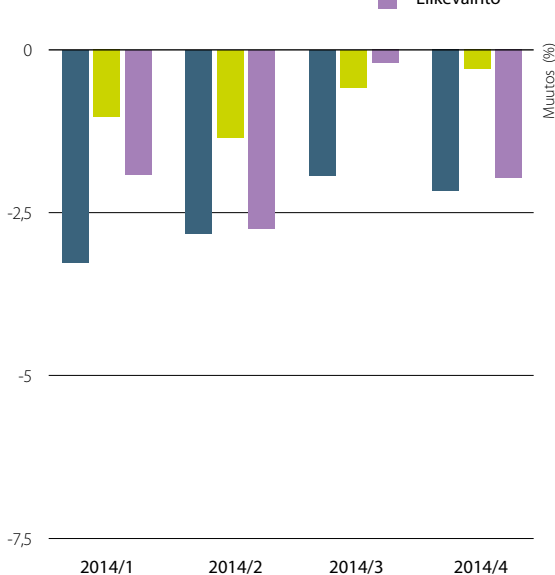
Helsingin seudun kuljetus- ja varastointialan yritysten liikevaihdon trendin loiva lasku jatkui viime vuoden heinä–joulukuussa. Alan liikevaihdon kehitys jatkui heikkona myös koko maassa. Kuljetuksen ja varastoinnin liikevaihto oli vuoden loppupuolella Helsingin seudulla arvon mukaan keskimäärin prosenttien alemmalla tasolla kuin vuotta aikaisemmin. Viiden vuoden takaiseen verrattuna alan liikevaihto on kasvanut seudulla 13 %. Kuluttajahinnat ovat nousseet samana aikana 9 %.

Kuljetuksen ja varastoinnin palkkasumman trendi kääntyi hienoiseen kasvuun vuoden jälkipuoliskolla. Edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna palkkasumma aleni noin puoli prosenttia. Myös alan henkilöstömäärän trendi kasvoi vuoden loppupuolella hieman, mutta vuotta aikaisempaan verrattuna henkilöstömäärä aleni 2 %. Alan henkilöstömäärä oli viimeksi kuluneen vuoden aikana suunnilleen viiden vuoden takaisella tasolla. Palkkasumman kasvua on kertynyt alalla viimeisen viiden vuoden aikana 9 %.

Kuljetuksen ja varastoinnin toimialan yrityksissä oli työvoimatutkimuksen mukaan viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin noin 47 500 työpaikkaa Helsingin seudulla.

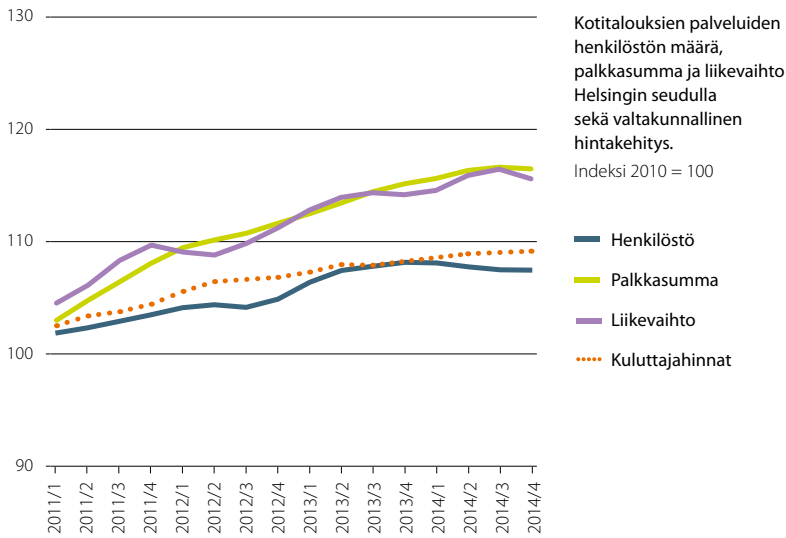

Kuljetus- ja varastointialan henkilöstön määrä, palkkasumma ja liikevaihto Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).

PALVELUT KOTITALOUKSILLE

Yksityiset koulutus-, terveys- ja sosiaalipalvelut, taiteet, viihde ja virkistys, muut palvelut

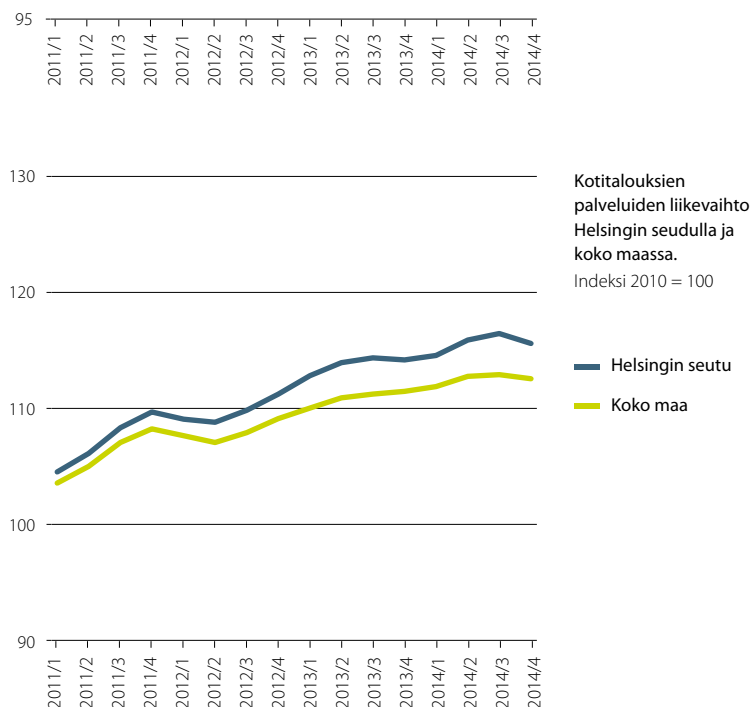
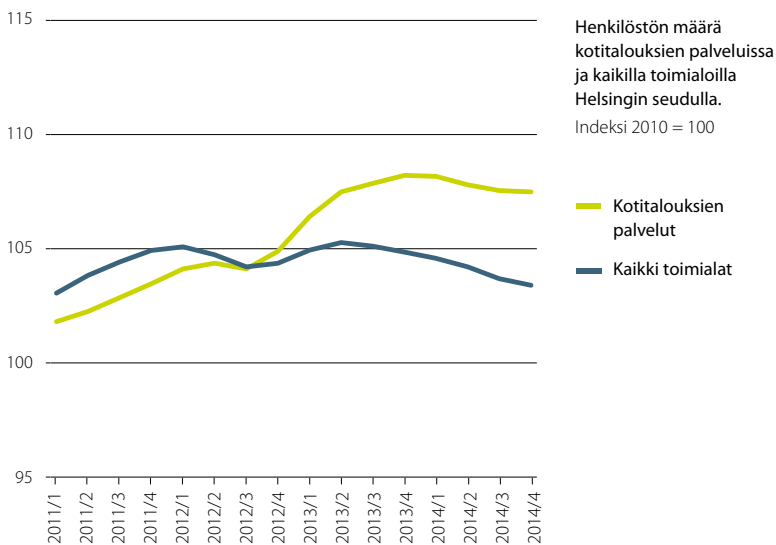

Kotitalouksien palveluja tuottavien yritysten kasvu hiipui.

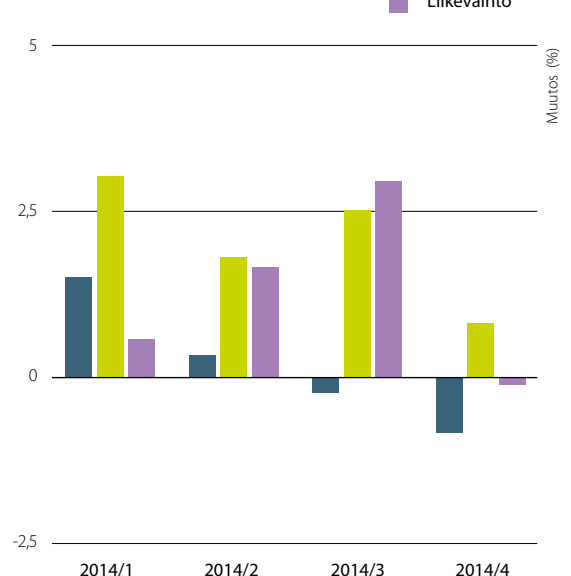
Kotitalouspalveluiden liikevaihdon kasvu jatkui viime vuoden heinä-syyskuussa, mutta notkahti vuoden lopussa. Alan liikevaihdon kasvu pysähtyi vuoden loppupuolella myös valtakunnallisesti. Arvion mukaan kotitalouspalveluiden liikevaihto oli Helsingin seudulla vuoden jälkipuoliskolla keskimäärin vajaat 2 % korkeammalla tasolla kuin vuotta aikaisemmin. Viiden vuoden takaisesta liikevaihdon kasvua on kertynyt 16 %. Kuluttajahinnat ovat nousseet samana aikana 9 %.

Myös toimialan palkkasumman trendin kasvu hiipui viime vuoden lopussa. Palkkasumma oli alalla kuitenkin vajaat 2 % vuotta aikaisempaa korkeammalla tasolla. Kotitalouspalveluiden henkilöstömäärä pysyi lähes ennallaan vuoden loppupuolella. Edellisvuoteen verrattuna alan henkilöstömäärä laski puoli prosenttia. Viiden vuoden takaiseen nähden henkilöstömäärä on kasvanut 8 %. Alan palkkasumma on kasvanut vuoden 2010 tasosta 16 %.

Palveluja kotitalouksille tuottavissa yrityksissä oli viikoksi kuluneen vuoden aikana työvoimatutkimuksen mukaan keskimäärin noin 72 900 työpaikkaa Helsingin seudulla.

Kotitalouksien palveluiden henkilöstön määrä, palkkasumma ja liikevaihto Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).

YRITYSTEN SUHDANNENÄKYMÄT UDELLAMAALLA

Uudenmaan yritysten suhdanneodotukset paraniivat hieman niin teollisuudessa ja rakentamisessa kuin palvelualoilla. Maakunnan yrityksissä kysynnän puute on edelleen selvästi merkittävin tuotannon kasvun este.

Suhdannenäkymät

Uudenmaan teollisuuden ja rakentamisen suhdannenäkymät kohenivat hieman alkuvuonna. Tammikuussa 2015 tehdyssä kyselyssä suhdanneodotuksia kuvaava saldoluku oli 1, kun viime vuoden lokakuussa tiedustelussa se oli -11. Alan suhdannenäkymät nousivat myös koko maassa. Uudenmaan teollisuuden ja rakentamisen odotukset olivat kuitenkin koko maan keskiarvoa jonkin verran paremmat.

Palveluyritysten suhdanneodotukset paraniivat kuluvan vuoden tammikuussa niin Uudellamaalla kuin valtakunnallisesti, mutta pysyivät molemmilla alueilla edelleen heikkoina. Tammikuun saldoluku sai Uudenmaan palveluissa arvon -11. Viime lokakuussa maakunnan palveluyritysten odotuksia kuvaava saldoluku oli -17. Uudenmaan palveluyritysten odotukset olivat vuoden 2015 tammikuussa lähellä koko maan keskiarvoa.

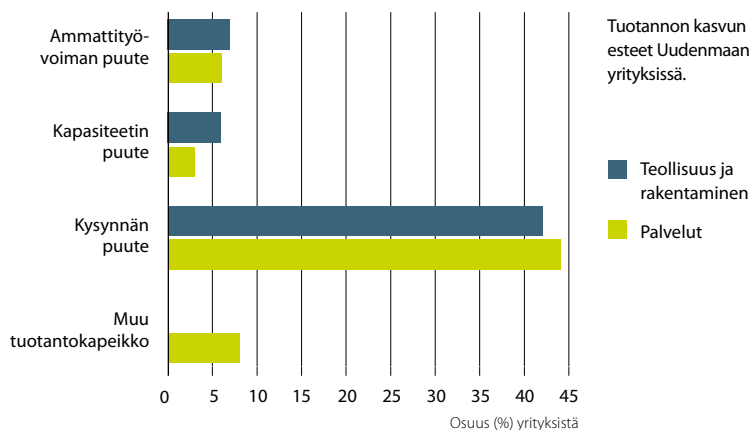
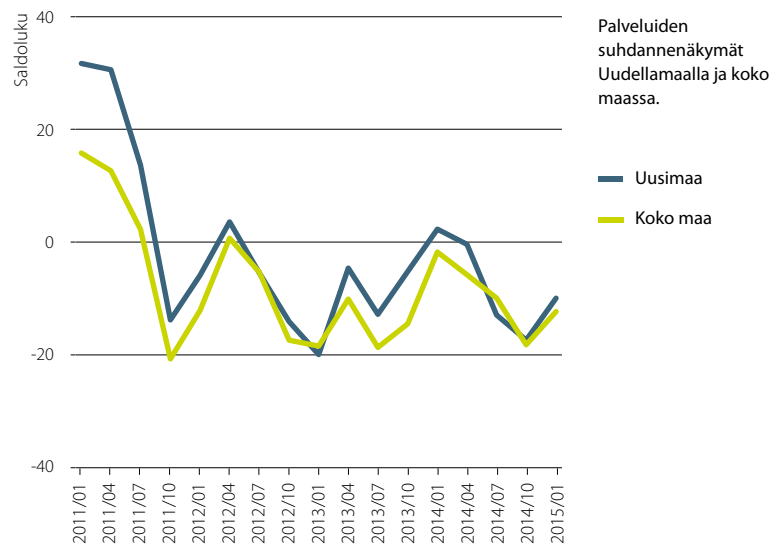
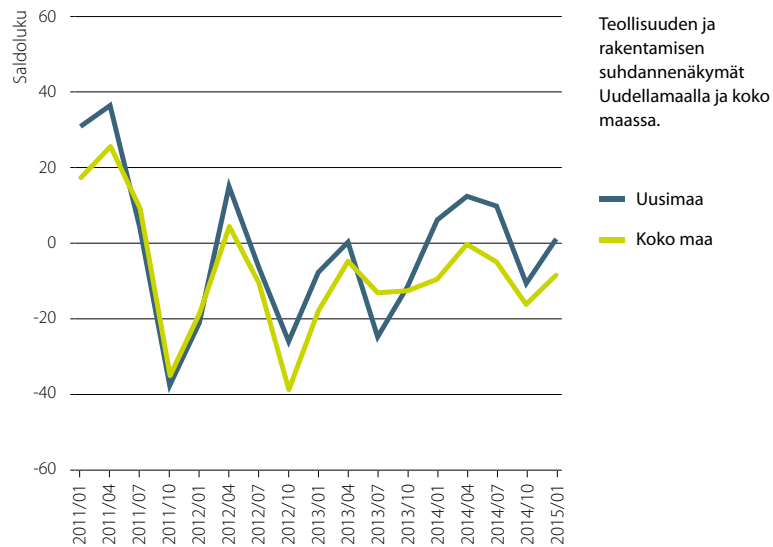
Uudenmaan teollisuusyritykset arvioivat henkilöstömäärän supistuvan kyselyä seuraavan kolmen kuukauden aikana (saldoluku -14). Myös palveluyritykset ennakoivat henkilöstömäärän vähenevän (saldoluku -15).

Tuotannon kasvun esteet

Tuotantokapeikkoja oli heinäkuussa 51 %:lla teollisuuden sekä rakentamisen yrityksistä ja 58 %:lla palveluvastaajista. Heikko kysyntä oli yleisin tuotannon kasvun este molemmilla pääaloilla. Ammattityövoiman ja kapasiteetin puute estivät jonkin verran tuotannon kasvua Uudenmaan yrityksissä niin teollisuudessa ja rakentamisessa kuin palvelualoilla.

Tietolähde: Elinkeinoelämän keskusliitto, suhdannebarometri.

Suhdannebarometri perustuu teollisuus- ja palveluyrityksille tehtävään kyselyyn. Suhdannenäkymä-saldoluku kuvaa yritysten yleisiä lähitulevaisuuden suhdanneodotuksia. Saldoluku on suhdanteiden paranemista odottavien ja huononemista odottavien vastaajien %-osuuksien erotus.

Helsingin seudulla työikäisten määrä kasvaa – muualla maassa vähenee.

Väestönmuutos Helsingin seudulla

Helsingin seudun väestö kasvoi ennakoarvion mukaan 19 200 asukkaalla (1,4 %) vuonna 2014. Kasvusta oli muuttovoittoa 12 600 henkeä. Suomen väestö lisääntyi viime vuonna 24 000:lla, joten Helsingin seudun osuus koko maan kasvusta oli neljä viidesosaa. Viime vuodenvaihteessa Helsingin seudulla asui 1 421 600 henkeä. Vuodesta 2000 seudun väestö on kasvanut 200 000 asukkaalla.

Helsingin väestö kasvoi ennakoarvion mukaan 9 200 henkeä (1,5 %), Espoon 4 900 henkeä (1,9 %) ja Vantaan 2 600 henkeä (1,3 %). Kehysalueella väestö lisääntyi 2 200 henkeä (0,7 %).

Väestönmuutos iän mukaan

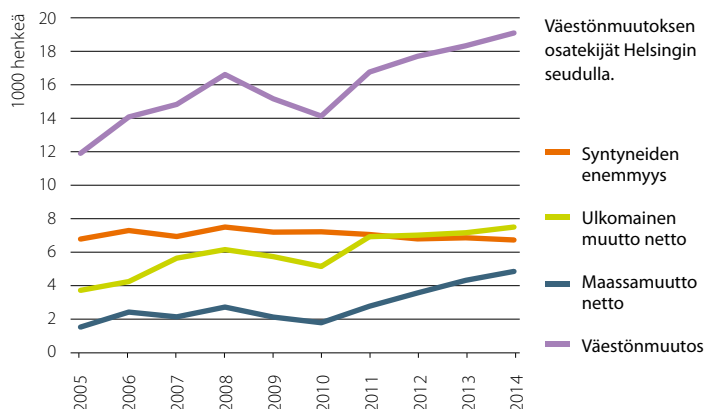
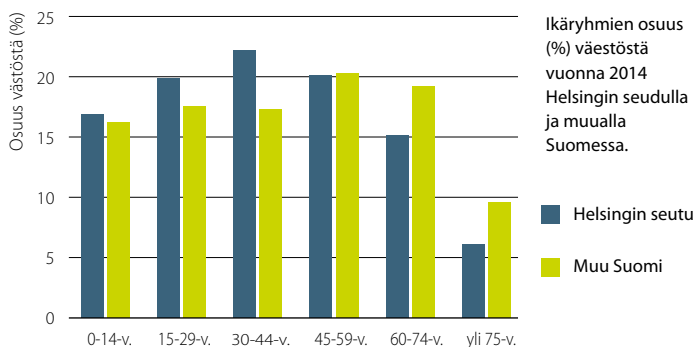
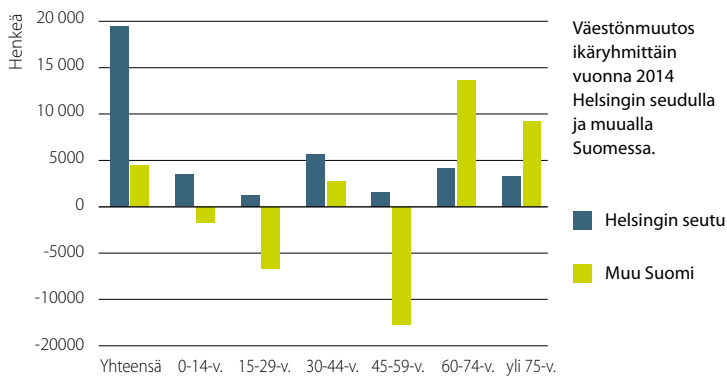
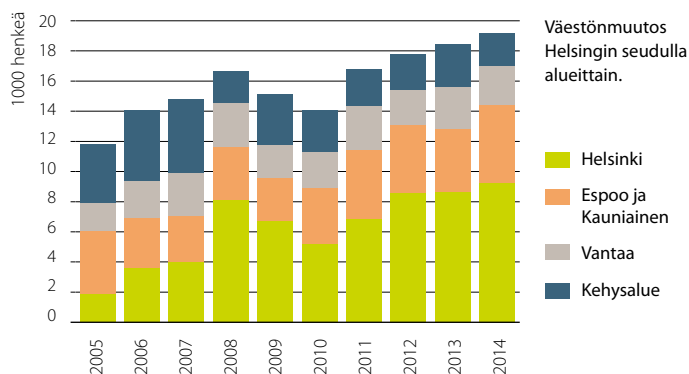
Helsingin seudulla väestö kasvoi kaikissa ikäryhmissä, myös työikäisissä. Eniten kasvoi 30–44-vuotiaiden määrä, lähes 6 000:lla. Lasten (0–14-vuotiaat) määrä kasvoi useilla tuhansilla, samoin 60–74- sekä yli 75-vuotiaiden määrä. Nuorten (15–29-vuotiaat) ja varttuneiden työikäisten (45–59-vuotiaat) määrät kasvoivat vähemmän kuin muiden ikäryhmien. Muun Suomen väestönmuutoksen ikärakenne mukaan poikkeaa Helsingin seudusta. Muualla maassa lasten, nuorten ja työikäisten määrä väheni 30–44-vuotiaita lukuun ottamatta. Voimakkaasti kasvavia ikäryhmiä olivat 60–74- ja yli 75-vuotiaat.

Viime vuosien väestönmuutokset ovat eriyttäneet väestön ikärakennetta Helsingin seudun ja muun maan välillä. Helsingin seudulla 30–44-vuotiaiden väestöosuus on viisi prosenttiyksikköä suurempi kuin muualla maassa. Myös lapsia ja nuoria on seudulla suhteellisesti enemmän. Vastaavasti 60–74- ja yli 75-vuotiaiden osuudet ovat noin neljä prosenttiyksikköä alemmat kuin muualla maassa.

Maahanmuutto suurimpana kasvulähteenä

Muuttovoiton osuus väestönkasvusta oli kaksi kolmannesta. Ulkomaisen muuttovoiton (maahanmuuton ja maastamuuton erotus) osuus oli 7 600 ja kotimaisen 5 000 henkeä. Edellisiin vuosiin perustuvan ennakoarvion mukaan noin 60 % ulkomaisesta muuttovoitosta tuli Euroopasta. Suurimman ryhmän Euroopasta muuttaneista muodostivat virolaiset. Euroopan ulkopuolelta saatu muuttovoitto tuli pääosin Pohjois-Afrikasta ja Lähi-idästä sekä muualta Aasiasta.

Tietolähde: Tilastokeskus, väestötilastot sekä väestönmuutosten ennakkotiedot vuodelta 2014.

Helsingin seudun toimialakatsaus

- Julkaisija** **Helsingin seudun kauppakamari**
Kalevankatu 12, 00100 Helsinki
puh. (09) 228 601
www.helsinki.chamber.fi
- Toimitus** **Kaupunkitutkimus TA Oy**
Paciuksenkatu 19, 00270 Helsinki
www.kaupunkitutkimusta.fi
- Lisätietoja** Johtaja **Pia Pakarinen**
Helsingin seudun kauppakamari
puh. (09) 2286 0213
pia.pakarinen@chamber.fi
- Toimitusjohtaja, tutkija **Seppo Laakso**
Kaupunkitutkimus, puh. 0500 970 082
seppo.laakso@kaupunkitutkimusta.fi
- Tutkija **Tamás Lahdelma**
Kaupunkitutkimus, puh. 050 441 9534
tamas.lahdelma@kaupunkitutkimusta.fi
- Ulkoasu** **Mainostoimisto Cake Oy**
kari.lehkonen@getcake.fi
- Toimialakatsauksen verkkojulkaisu**
www.kaupunkitutkimusta.fi
tai www.helsinki.chamber.fi

KAUPPAKAMARI

Tietolähteet ja käsitteet

Liikevaihto on Helsingin seudulla toimivien yritysten myynnin yhteenlaskettu arvo. Tuorein katsauksessa esitettävä tieto on ennakoarvio, joka perustuu kyseisen neljänneksen kahden ensimmäisen kuukauden myynnin ennakkotietoon ja viimeisen kuukauden ennusteeseen. **Tietolähde:** Tilastokeskus asiakaskohtainen suhdannepalvelu (verohallinnon alisuoritustiedot). **Ennakoarvio:** Kaupunkitutkimus.

Palkkasumma on Helsingin seudulla toimivien yritysten ja muiden yhteisöjen maksamien palkkojen yhteenlaskettu arvo. **Tietolähde:** Tilastokeskus asiakaskohtainen suhdannepalvelu (verohallinnon työnantajasuoritustiedot).

Toimialoittaiset liikevaihto- ja palkkasummakuvaajat esitetään kunkin ajankohdan mukaisin käyvin arvoin vähentämättä inflaation vaikutusta. Kunkin toimialan yhteydessä esitetään valtakunnallinen hintakehitys vertailuksi.

Henkilöstömäärällä tarkoitetaan yritysten kokopäivätyöllisten määrää. Henkilöstömäärän indikaattori estimoidaan yritys- ja toimipaikkarekisterin henkilöstötiedosta ansiotason muutoksesta puhdistetun palkkasumman perusteella. Yrittäjien henkilöstömäärä estimoidaan liikevaihdon perusteella. **Indikaattorin laskenta:** Tilastokeskus asiakaskohtainen suhdannepalvelu.

Tietojen korjautuminen: Liikevaihto-, palkkasumma- ja henkilöstömäärätiedot korjautuvat tietojen tarkentuessa vuoden päähän taaksepäin. Tästä syystä uusimman katsauksen tiedoissa on poikkeamia aikaisempiin katsauksiin verrattuna.

Työlliset ovat 15–74-vuotiaita Helsingin seudulla asuvia, jotka ovat olleet työllisiä tutkimusjakson aikana. **Työpaikoilla** tarkoitetaan niiden työllisten määrää, joiden työpaikka sijaitsee Helsingin seudulla. **Työtunteihin** lasketaan aika-, urakka- ja palkkiotyön tehdyt työtunnit sekä sunnuntai- ja ylityötunnit. Työpaikka-, työllisyys- ja työtuntitiedot perustuvat kuukausittain toistuvaan otostutkimukseen, johon pienten toimialojen kohdalla sisältyy kohtalainen virhemarginaali. **Tietolähde:** Tilastokeskus, työvoimatutkimus.

Tuotanto kuvaa alueen yritysten ja muiden yhteisöjen tuotannollista aktiiviteettia käyttäen seuraavia tietoja:

Helsingin seutu: Toimialoittaisten liiketoimintakuvaajien perusteella konstruoitu ennakoiva kuvaaja. Viimeisen neljänneksen tieto perustuu indikaattoreiden ennakoarvioihin. Kuvaaja ja ennakoarvio: Kaupunkitutkimus.

Suomi: Kansantalouden neljännesvuositilinpäiden bruttokansantuote kiintein vuoden 2010 hinnoin. **Tietolähde:** Tilastokeskus, kansantalouden tilinpito.

Hinnat: Katsauksessa käytetään seuraavia valtakunnallista hintakehitystä kuvaavia indikaattoreita: kuluttajahintaindeksi, tukkuhintaindeksi, teollisuuden tuottajahintaindeksi ja rakennuskustannusindeksi. Katsauksessa kaikki hintaindeksit on muutettu siten, että niiden vertailuvuotena on 2010. **Tietolähde:** Tilastokeskus.

Indeksisarjat, jotka esitetään kuvioissa, ovat kausitasoitettuja trendejä. Katsauksessa käytetään X11-kausitasoitusmenetelmää. Indeksisarjojen vertailuvuosi on 2010.

Muutokset: Kuvioissa (muutos edellisestä vuodesta tai vuodesta 2010) on käytetty alkuperäisen sarjan muutoksia, ei kausitasoitettujen trendien muutoksia.

Helsingin seutu

Pääkaupunkiseutu	
1	Helsinki
2	Espoo
3	Vantaa
4	Kauniainen

Kehyskunnat	
5	Hyvinkää
6	Järvenpää
7	Kerava
8	Kirkkonummi
9	Mäntsälä
10	Nurmijärvi
11	Pornainen
12	Sipoo
13	Tuusula
14	Vihti

KUVA: FINNOMIA

KUVA: JSTOCKPHOTO